

Baráti találkozó, szoboravatás

Tímár Máté szobrára

Jancsiszegen jártál te mezítláb, bárha a tarló
talpaid edzé is: a rafinált csali szeg
felvérzett s sántává torzította a lépted;
ámde a lépted csak; lelked erős, egyenes
mint a sudár nyárfák, Alfölded strázsái az össze-
visszatagolt földön; csúcsukon úr csak a Nap,
őrálló voltál, ha vihar vert és hajlongata is bár
- rezgő nyárfa: örök dallamod őrzi e táj.

Szilágyi Ferenc

Tíz órai harangszó hívta az elszármazottakat és helybeli híveket a szentmisére, melyet az Úrnap körmenet zárt be. Majd sokan elballagtak az ünnepség színhelyére, az endrődi ligetbe a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskolához.

Régen nem látott hatalmas érdeklődés mellett június 17-én ismét találkoztak a helybeli és elszármazott Endrődiek. Az eseménynek különös jelentőséget adott, hogy ezúttal került sor Tímár Máté író-költő mellszobrának leleplezésére is. Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével az endrődi születésű Dr. Túri Kovács Béla miniszter úr és Dr. Latorczai János országgyűlési képviselő, továbbá Várhegyi Attila államtitkár úr, Domokos László országgyűlési képviselő, Békés Megye Önkormányzatának elnöke, Babák Mihály, Szarvas város polgármestere, országgyűlési képviselő, Vigh Ilona országgyűlési képviselő. Az Írószövetséget Kántor Zsolt és Gergely Ágnes, Kossuth-díjas költő, a városvezetést dr. Dávid Imre polgármester és több önkormányzati képviselő, intézményvezető képviselte. Ott volt a Tímár rokonság, a fiú, Áron, a testvérbáty Illés és sok unokatestvér. Eljöttek a helyi vállalkozók és még sok régi barát az ország minden tájáról. Így nagyszámú közönség várta a szoboravató ünnepet.

Hazai harangszóval kezdődött az ünnepség. Zúgtak a harangok annak írónak, költőnek az emlékére, tiszteletére és lelki üdvéért, akit – saját vallomása szerint – egész életén át elkísért a „Hazai harangszó”.

Császárné Gyuricza Éva az Endrődiek Baráti Körének titkára köszöntötte a megjelenteket. Utalt e nap jelentőségére, ismertette mindazoknak szervezetek és magán adakozók nevét, akik hozzájárultak, hogy ma itt szoboravatásra sor kerülhetett.

Majd a Gyomaendrődi Zenebarátok Kamara Kórusa Mucsi Márta vezényletével népdal feldolgozásokból énekelt.

A kórus dalainak elhangzása után sötét felhők tornyosultak, és eleredt az eső. Rövid átmeneti zavar után az általános iskola tornatermében folytatódott az ünnepség.

Latorczai János nagy érdeklődéssel hallgatott megnyitó, üdvözlő beszédét lapunk vezércikke teljes terjedelmében közli.

Az ünnepség következő szónoka Várhegyi Attila államtitkár úr volt, aki beszédében utalt a millennium jelentőségére, arra az örvendetes tényre, hogy az ország minden településén emlékműsorokkal, találkozókkal, szoboravatásokkal méltón emlékeznek meg hazánk ezer éves, kereszténységünk kétezer éves évfordulójáról.

Őt követte Kiszely Zoltán színművész, aki felolvasta dr. Szilágyi Ferenc írótlás megemlékezését, melyet lapunk teljes terjedelmében közöl.

A következő szónok Vaszkó Tamás, a szeghalmi Péter András Gimnázium igazgatója volt, aki felidézte Tímár Máténak a szeghalmi gimnáziumban eltöltött éveit, vonatkozó írásait. Tímár Máté egyik versének néhány soros idézetével fejezte be emlékező beszédét.

A megemlékezések sorát Domokos László zárta, aki többek között felidézte Békés megye kiemelkedő ünnepi eseményeit a millennium évében. Átadta Orbán Viktor miniszterelnök úr üdvözlését az ünneplőknek, és emlékeztetett arra, hogy éppen ma egy éve volt a megyei millenniumi emlékmű átadása Szarvason, amelyen a miniszterelnök úr is jelen volt. Méltatta továbbá, hogy a szoborkészítés civil kezdeményezéssel indult, és igen széleskörű támogatással valósult meg.

Ezt követte Kiszely Zoltán színművész felejthetetlen tolmácsolásában Tímár Máté „Utolsó Ámen” c. költeménye, majd az iskola tanulója, Farkasinszki Fanni előadásában Márton Gábor „Válasz az Ámenre” c. verse hangzott el.

Az eső közben szép csendesen elállt, s a közönség láthatta a szobor leleplezését. Túri Kovács miniszter úr oldotta el a nemzetiszínű szalagot, és négyen, Várhegyi Attila, Latorczai János, Domokos László és Dávid Imre leleplezték a szobrot. A jelenlévők nagy tapsal és ujjongással köszöntötték Tímár Máté szobrát, amelyet Mihály Bernadett szobrászművésznő készített. A művésznőnek ez a második szobra városunkban, mellyel elhunyt nagyjainknak állított örök emléket az endrődi ligetben. Elsőként a Honismereti Műhely, majd az Írószövetség képviselője helyezte el koszorúját. Márton Gábor koszorúzás előtt elmondta, hogy Györgyné Bányai Judit kérésére ő hozta el az emlékezés virágát Máté tanyai tanítói nevében is (aki Judit édesapja volt). Még sokan helyezték el a tisztelet és szeretet virágát. Megható jelenet tanúi voltunk, amikor egy idős jó barát – aki Budapestről jött, egy gránátalma virágot hozott, és néhány közös emléket felidézte.

Ismét megszólalt a hazai harangszó, és Iványi László plébános úr áldó imádsága után megszentelte a szobrot.

Így ért véget a kinti szoboravató ünnepség. A vendégek nagy része a Domszög terített asztalánál folytatta az ünneplést, közös ebéddel.

Sajnos sokan nem tudtak eljönni a régi barátok, ismerősök közül. Írtak és telefonáltak: Tímár Mihály atya, Dr. Sóczó Ferenc piarista atya, Dr. Dinya László professzor, Dr. Ugrin László, Dr. Sztanyik B. László, Dr. Helmné Ugrin Magdó, Sóczóné Turcsányi Mónika, Varjú Boldizsár, Hunya László, Gyetvainé Búza Terike.

Hosszú levelet írt Györgyné Bányai Judit, akinek édesapja volt Tímár Máté tanyai tanítója.

Leveléből néhány gondolatot idézünk, ezzel zárva szoboravató ünnepi beszámolóinkat.

„Kedves Máté! Sajnálom, hogy nem tudok személyesen megemlékezni Rólad, s virágomat letenni szobrod elé, édesapám és a pedagógusok nevében is, akiknek olyan magasztos cikkben állítottál emléket, hogy az felér egy babérkoszorúval. „Az én nevelőszüleim” című cikkedben állítottál láthatatlan szobrot édesapám, volt tanyai tanítód és valamennyi pedagógus számára. Ma is könnybe lábad a szemem, ha cikked újra és újra elolvasom, s elmélázom Lőrince Lajos által is elismert gyönyörű nyelvezeteden, hasonlataidon.

... Had mondjam el még azt is, hogy mennyire hiányzol! Nagyon kellene, hogy belekiáltsd az ország légkörébe, hogy mindenütt ott gyűrűzzön, mindenki fülébe kitörölhetetlenül és szünet nélkül belesengjen, és ott zúgjon anyanyelvünk védelme, őrzése, ápolása, melyet gyönyörű hasonlatoddal így fogalmaztál meg.

’Anyád nyelve szentség / mert mint cseppjében a tenger / benne a végtelenség!’

Szobrod leleplezése ez az ünnepélyes együttlét bizonyítéka annak, hogy „Az idő nemcsak temet, de exhumál is.” Kiemel a sírból, halhatatlanná tesz.

Arany János szerint: „Nem hal meg az, ki milliókra költi / Dús élete kincsét, ámbár napja múlt / Hanem lerázván, ami benne földi / Egy éltető eszmévé finomul...”

Nyugodj békében! Őrizzük, s remélem, egyre többen vagyunk, és leszünk is még, akik követjük Istenbe, magyarságba, nyelvünk ápolásába vetett hitedet, és nemes lelkűségedet.”

Császárné Gyuricza Éva

Városunk, 2001. július 127.o.